

עין משפט
גז מוצה

פד:

יש מותרות פרק תשיעי יבמות

מסורת הש"ס

א ה מ"י פ"ט מהלכות
אסורי ביאה ה"ג י"א
פסג אהין קה קב טור
ש"ע אה"ט פ"ז סע"ף כג
וה"א פ"ז סע"ף ג'
ז ב מ"י פ"ט ס"ג ה'

תוספות ישנים

(א) וי"ל דהא לא קשה מדי
דלי ליחא לרבי דמי אין
למפקד ליחא דמשיבית
דהא לא הוה קת"ל ריבוא
(ג) ודע דהא דה"ש
דהא דהא דהא דהא דהא
ה"ל אחר פטולא אלא פ"ך
שפיר תמורה דהא ליחא
לרבי דמי ה"ל למיחא
מלי שני שנשא שמי
מליות וכו' ולאשתמי
דמחא דריבוא מי שמי
והאשה פטולא ה"ל אחר
הפטול יורא דהא לא
שפיקין: ושא נשוא נשוא
לכונה. פ"י סנה וק"ל לה
כשרה משום דמחא לכת
ולא סנה דמחא דמחא
ולא שפיקין: לבל שפיקין
בלחין קחמא דמחא עשה
אין ש"ן שפיר מחא עשה
שפ"ג נשים פטולות:

וכי תימא קסבר האי תנא דנישואין הראשונים כפי"ן. תימא
דכ"ג לא אמרינן בשום דוכתא נישואין מפילין דלהממיר הוא
דלמר הכי לאסור כנס ואח"כ גירש כפ"ד אחין (ע"ל ל:) אבל להקל
לא חשכתו ועוד דלמי לאחר מימיה אמרי' בהערל (וע"ל ע"ג) כשנפלה
לו ואח"כ נפצע דחיל אסור פיעה:
וי"ל בגללא הכי פריך לה מגופה:
א' נסוב כי אורחיהו מותרות
לבעליהן ואסורות לביבמיהן.
לא שנשא שני שני שלישי שלישי
דל"כ שתייהן מותרות לבעליהן
ולביבמיהן דהא קסבר דקהל גרים לא
אקרי קהל דקאמרי מותרות לאלו
ולאלו גירות אלא צן השנייה שהוא
שלישי נשא ישראלית והיינו כי
אורחיהו שהוא מותר בה ואח"כ
דאסורות ליבמיהן לא קאי אמריהו
דלשת שני שהיא שנייה מותרת ליבמה
דקהל גרים לא אקרי קהל ומשום
אשת שלישי שהיא ישראלית נקט
אסורות ליבמיהן וכן הוה דקאמרי אי
אסור מותרות ליבמיהן ואסורות
לבעליהן נמי לא קאי אלא אשת
מלרי שני שנשא ישראלית ומשום הכי
נקט כה"ג או נסוב כי אורחיהו אי
אין ונסוב דלא מלי למינקט כולה
מילתא נחד גברא וקאי מעיקרא
אשת שלישי ובמר הכי קלי אשת
שני ואת' ואמאי לא נקט דליו קאי
אמריהו כגון מלרי שני שנשא
ישראלית ומלרי ראשונה דהשתא
אחד מהם ישראל גמור ואחד מלרי
שני נסוב כי אורחיהו שתייהן אסורות
ליבמיהן אסור ונסוב אסורות
לבעליהן וי"ל דבן ישראלית ממלרי
שני אין חשוד ישראל לענין קהל
אלא חשוד קהל גרים ואי"ת אפי' ליחא
לרבי דמי ליחא ישראל שנשא שמי
נשים מלרי ראשונה ישראלית והיו
לו בנים משתייהן דבן מלרי מלרי
שני וכן ישראלית ישראל נסוב כי
אורחיהו אסורות ליבמיהן אסור
ונסוב אסורות לבעליהן ותי"ת דלא
תני הכי לפי שנשואי מלרי מלרי
כאסור והא קתני ממזר וחלל
שנשא באסור (א) ואומר ר"י דלא
פריך אלא ממה ששיר דברים של
חידוש דלם איתא לרבי דמי היה
לו לכולהו משמנתו ולהכי כי משני
שיר פלוג דהא פריך הא תנא היה
חיובי לאהין ואין זה חידוש ולכסוף
מסוק דמ"מ שירא הוא והא דלא
קאמר שיר גרשה זונה ומינה
משום דלא חשוד להו שירא דכיון
דחנא חללה הוא הדין גרשה חונה
ומינה הוא בכלל ממזרת דהכל
ענין אחד ואי"ת ומאי מקשה לרבי
דמי ליחא דלא תני הכי משום
דכפולוגתא לא קמיירי דאיכא למ"ד
קהל גרים מיקרי קהל ועוד דר'
שמעון ממיר הנקצות מדי יש לומר

ועדיפא משני ועוד דמתי' אירי כפולוגתא דקסבר קידושין מוסקין
כחיובי לאהין דקתני כחיובי לאהין אסורות לבעליהן ומותרות ליבמיהן
משמע דשירי בהו ייבום אלמא תפסי בהו קידושין: ש"י"ר פצוע דבא. אפי' נפצע לאחר שנשאה לא מיתסרה כהכי ליבם שאין פלוג דכא
ולא אמרינן כמותר לה נאסרה כו' דלא שייך אלא כשעשה נשאה שום מעשה דנאסרה כן לבעל כגון סוטה ומחזיר גרושתו דפ"ק ודף
(א: ט): וקבשמע' צ"ן א"ו השהו בבא. משום מותרות ליבמיהן אצטרך לנאשמעין בלאו השהו בכל דמי משום אסורות ליבמיהן כיון
דאשמעין בלאו שאין שום בכל כל שכן בלאו השהו בכל:

וכי תימא קסבר האי תנא נישואין הראשונים
מפילין הרי חלל שנשא כשרה ולא אמרינן
נישואין הראשונים מפילין הא ודאי משום
סיפא משום דקבעי למיתנא סיפא כ"ג
שנשא את האלמנה ויש לו אח כ"ג או כהן
הדיוט דוקא אלמנה אבל בתולה חויה ליה
משום הכי קתני אלמנה מתקף לה רב פפא
אם איתא דהא דכי אתא רב דימי אמר ר'
יוחנן פ"מצרי שני שנשא מצרית ראשונה
בנה שני הוי לתני נמי מצרי שני שנשא
שתי מצריות אחת ראשונה ואחת שנייה
והיו לו בנים מראשונה (ב) ושנייה אי נסוב כי
אורחיהו מותרות לבעליהן ואסורות
ליבמיהן ואי אפוך ונסוב מותרות ליבמיהן
ואסורות לבעליהן מותרות לאלו ולאלו
גירות אסורות לאלו ולאלו אילונית תנא
ושירי כמא' שירי דהא' שירי פצוע דבא
אי משום פצוע דבא לאו שירא דהא תנא
ליה חיובי לאהין אטו חיובי לאהין מי לא
קתני והדר תני והא קתני כהן הדיוט שנשא
אלמנה וחלל שנשא כשרה הווא איצטריכא
ליה לאשמעין כדבר יהודה אמר רב
דאמר רב יהודה אמר רב "לא הוהרו
כשרות להנשא לפסולין והא קתני חלל
שנשא כשרה וישראל שנשא בת ישראל
ויש לו אח ממזר הא נמי לא מוהדר מיתנא
היא דאשמעין לאו שאין שוה בכל
וקבשמע' לן לאו השהו בכל הא קתני
ישראל שנשא ממזרת ויש לו אח ישראל
י' (וממזר שנשא ממזרת ויש לו אח ישראל)
אלא לאו שמע מינה תנא ושירי ש"מ: גופא
אמר רב יהודה אמר רב לא הוהרו כשרות
להנשא לפסולין לימא כהנייה ליה חלל
שנשא כשרה מאי לימא כהנת (הראויה לן)
ומאי כשרה כשרה לכהונה לא ישראלית ומאי
כשרה כשרה לקהל אי הכי יש לו אח כשר נמי
כשר לקהל מכלל דהוא פסול לקהל אלא לאו
כהן ומדוהא כהן היא כהנת מידי איריא הא
כדאיתא והא כדאיתא מתיב רבין בר נחמן ילא
יקחו לא יקחו מלמד שהאשה מוהרת על ידי
האיש אמר רבא "כל היבא דהוא מוהרת היא
מוהרת וכל היבא דהוא לא מוהרת היא לא
מוהרתא והא מהבא נפקא מדרב יהודה אמר
רב נפקא דאמר רב יהודה אמר רב וכן תנא דבי
רבי ישמעאל איש או אשה כי יעשו מכל
חטאות האדם ה"ה השהו הכתוב אשה לאיש לכל
השהו בכל אבל לאו שאינו שוה בכל לא
והרי

נישואין הראשונים. שנשאה אח שמת מפילין אותה לייבום ובתר
היא עשתא חלינן ולי לאו אלמנה מאחר הואי שרינן לה לכ"ג יבמה:
והא סגא חלל שנשא כשרה. ואסר לה לייבומי אלא כשר: דוקא
אלמנה. שנחללה ביבמתו ונאסרה לחיובי ההיבוי אבל בתולה חויה
להתייבם: אם איתא להא דרבי דימי.
אם הלכה כמותו: מראשונה ומשנייה.
דהוה להו דור שלישי ודור שני: נסיב
כי אורחיהו. שלישי נשא ישראלית
ושני מלרי שנייה אסורות ליבמיהן
דשלישי ישראל הוא ואסור בשנייה הוא
דמלרי ודומי אחד זכרים ואחד
נקבות אסורין עד דור שלישי ושני
אסור ישראלית: אי אפוך ונסוב.
שנשא שלישי שנייה ושני נשא ישראלית:
גירות מותרת לשלישי דישאל הוא
ולשני דקהל גרים לא אקרי קהל
ולא קרינן שלישי יבא בקהל ולא שני
דו לאו קהל הוא ואם נשא האלמנה
גירות ומת מותרת ליבמה (ג) כבעלה:
אסורם לאלו ואלו אילונית. ישראלית
אם שני נשא ישראלית והיא אילונית
אסורה לו משום דישאלת היא
וקשמת אסורה ליבמה משום אשר
תלדי' פטו' לאילונית שאינה יולדת: א'
שירי פלוג דבא. דהוה מלי למימני
ציה כולה (ד) פלוג דכא שנשא
ישראלית אסורה לבעלה ומותרת
ליבמה כשר. והכשר שנשא כשרה יש
לו אח פלוג דכא אסורה ליבמה
ומותרת לבעלה. פלוג דכא שנשא
ישראלית יש לו אח פלוג דכא אסורה
לבעלה וליבם. גירות מותרת לה
לוה: הווא. חלל שנשא כשרה
אצטרך ליה וצכנת עסקין ואלו
משום אסורה ליבמה אלא משום
מותרת לבעלה וקמשמע לן דלא
הוהרו כשרות וכהנאת מלינשא
לפסולין לחללין שומתין ישראל
ואע"פ שהכין הוהרו בחללה כהנאת
לא הוהרו בחללין: מאי כשרה
כשרה לכהונה. דקיימא לן כהן כל זמן
שמלא לישא בת כהן לא ישא בת
ישראל דלמר כפסוקי סעודת הכהנים
בת ישראל לכהן בלאו עוברין ודף
(מ: ט): לא יקחו. למה לי למכתב
לא יקחו תרי זימני להוהרי האשה
על ידי האיש קס"ד להוהרי כשרות
שלא ינשא לחללין: אמר רבא כל
היבא כו'. והאי קרא לאו להוהרי
כשרות אחי אלא (ו) פסולות
שלא ינשא לכשרים שכשם שהכהן
מוהרת שלא יקח זונה וחללה כן
היא מוהרת שלא תשא: וכל
היבא דהוא לא מוהרת. כגון חלל
ככשרה: עונשים. לאו וכרת אבל
עשה לא הוי עונש הלכך מלות
עשה שהזמן גרמא נשים פטורות
אבל לא תעשה בין שהזמן גרמא בין
שלא הזמן גרמא נשים חייבות: לאו.
דכהונה אינו שום בכל שאין נוהגין
וליה

(א) לעיל ע"ה. (ב) סנה גר.
ישם ספוק. (ג) ולקמן פ"ה.
קדושין ע"ה. (ד) רש"י
מ"ו. (ה) כ"ק טו. מותרה כ:
קדושין לה. פסוקים מה. דה
מח: טובה מה. (ו) ודברים
מח. (ז) ופ"ה. (ח) וע"ל פ"ה. (ט) וע"ל פ"ה
מח: טובה. (י) ד"ה אשת
כהן. (יא) וע"ה מח: טובה
מח: טובה. נט. סוף ד"ה וע"ל
המלות ויפ"ה ויחסי פד.
ד"ה ה"ל ויפ"ה שטעות לג.
ד"ה ואלו נאמרין ועוד שם
בשטות מח: ד"ה כל
השכסין ופי' היבוי מח:
שם ע"ה: ד"ה חקר לחת.

תורה אור השלם

1. אשה וזה חללה לא
יקחו ואשה גרושה
מאשה לא יקחו כי קדוש
הוא לאלהיהו.
2. דבר אל בני ישראל
איש או אשה כי יעשו
מכל חטאת האדם
למעול מעל בני אשה
הנפש ההוא.
בכרבי ה. 1

גליון הש"ס

גמ' כל היבא הווא
במח. ע"י מתיב דף י'
ע"י חז"רי כסולו ונמתיב
מתי' דף י' ע"י ד"ה חז"רי
למח:

הגהות הב"ח

(א) מ"י מושב
ומשינה: (ב) י"ב ד"ה
יבמה
י"ב י"ב
כבעלה: (ג) ד"ה שיר
וירי טולו כמו כן פלוג
דכא: (ד) ד"ה אחר רבא
י"ב אלא להוהרי פסולות:

מוסף רש"י

לא הוהרו כשרות.
כהני. להנשא
לפסולין. למקול כהני.
גר חלל שחזר. שהכתיב
החזיר על נתיביו וס'
לא החזיר עליהם מלפני
אותן. אבל לפסולין
שהאשים הפסולים חזרו
עליהם מלפני אותן. כגון
ממזרים או נתיבים חף
הנשים החזרו עליהם.
דכתיב הכתוב אשה לאיש
לכל עונשיו שמתורה.
מלפני שחזרו חייבת על
כל לא תעשה שחזרה
שירי עונשין מלקוח
פסוקים מח. 1